

סולר בברז: בפעם הבאה זה ייגמר באסון

האירוע בצפת בו זרם סולר במקום מים הסתיים בנס ללא נפגעים. בפעם הבאה זה יכול להסתיים אחרת. האם ניתן למנוע אסון? פטנט ישראלי פועל בכל העולם לניטור מערכות המים. בארץ? הכל איטי

עדי חשמונאי | 21/12/2010 14:15

תגיות: זיהום מים

האם ניתן היה למנוע את תקלת הסולר בצפת בשבוע שעבר? פטנט ישראלי מאפשר ניטור קבוע של מערכות המים, אך הרשויות, המכירות את הצורך, מתמהמהות.

פרשיית הסולר שזיהם את מערכת המים של 2,500 תושבי שכונת כנען בצפת הסתיימה בתחילת השבוע. כל המעורבים בטיפול במשבר שחררו אנחת רווחה עמוקה. משרד הבריאות הודיע בחגיגות כי המים ראויים לשתיה אחרי שבוע שלם בוצע חיטוי, ניקיון ושטיפות של קווי המים. התקלה החמורה אירעה כתוצאה מטעות של ספק סולר. במקום למלא את מיכל הסולר להסקה של מרכז הקליטה לעולים החדשים, חוברצינור האספקה למערכת המים האזורית ורוקן אל תוכה 2,000 ליטרים של סולר. למרבה המזל מרגע התקלה ועד גילוייה המקרי איש לא הספיק לשתות מהמים המזוהמים ולהיפגע.

איך נדע מה זורם בצינור המים? צילום: פלאש 90

האירוע בצפת מזכיר אירוע חמור לא פחות שהתרחש לפני כעשר שנים וקיבל את השם המפחיד – "ליל האמוניה". אז גילו במקורות כי מיכלית בטעות שוחררה אמוניה בכמות רבה. היה זה אירוע מכונן שבעקבותיו מקורות התחילה להשתמש במערכות לניטור רציף לאורך המוביל הארצי.

כעת מקורות מתכננת פרויקט גדול נוסף, במסגרתו יותקן ניטור רציף גם בערים. במסגרתו הוגדרו כמה חמישים נקודות בהן יוצבו חיישני הניטור, אבל מסיבות תקציביות היוזמה תצא לדרך רק ב-2014.

האירועים הללו מותירים אותנו עם המחשבה המטרידה: מה היה קורה אם היה מדובר בפיגוע טרור? אם מחבל היה מחליט להחדיר חומרים כימיים רעילים וקטלניים אל תוך מערכת המים?

מה יעשו בתי החולים?

"אם אני עכשיו מתקשר לכלי התקשורת ואומר להם שהרעלתי את המים בבריכת צהלה וביד

אליהו. לאף אחד אין דרך לאשש את המידע הזה כי אין מערכות לניטור רציף. מה יעשו בתי החולים?" את הדברים אומר דובב לוינסון, מנהל חטיבת איכות המים של קבוצת וייט ו'טר. "הדרך היחידה במרחב העירוני להתמודד עם זיהומי מים זה לנטר באופן רציף". לדבריו, בארץ כמעט ואין מערכות ניטור רציף בשום מקום.

כיום דוגמים מים באופן אקראי אחת לכמה זמן ומה שבמקרה נכנס למבחנה נשלח למעבדה והתוצאות מגיעות תוך 72 שעות. אם הזיהום התגלה לאחר זמן רב, זה עלול להיות מאוחר עבור אנשים ששתו את המים. "זה קורה בכל מקום בארץ", מסביר לוינסון. "זה נובע מזה שבעבר לא היו טכנולוגיות של ניטור רציף. היום יש טכנולוגיות כאלה די בשפע".

אחת המערכות, למשל, היא צ'ק לייט. מערכת שיושבת על צנרת המים ודוגמת את המים באופן קבוע. היא מבוססת על פטנט ישראלי המפעיל חיידיקים מאירים. ברגע שחיידיקים נחשפים למים מזוהמים אז עוצמת האור שלהם יורדת. אז ניתן למדוד את השינוי באור שלהם ואפשר לקבוע אם קיים זיהום. סולר לדוגמה אפשר לאתר תוך כמה דקות. בישראל המערכות האלה כמעט ולא פועלות אבל בסין, ארה"ב, באירופה הן כבר חלק מהשגרה. המערכת מזהה כימיקלים במים וגם מתכות וחומרים אורגניים.

לוינסון טוען כי המערכת הוצעה למשרד הבריאות, אך זה מתמהמה בהחלטה. "זה לא שהם מתנגדים לגמרי", הוא טוען, "אבל מדובר בהליכים בירוקרטים ארוכי טווח". "עד שלא תהיה רגולציה של ניטור רציף של איכות המים הצרכנים ימשיכו להיות חשופים לזיהומים מכוונים ובלתי מכוונים", הוא מזהיר.

הפתרון הרצוי?

"הדרך היחידה במרחב העירוני להתמודד עם זיהומי מים זה לנטר באופן רציף. כך תוכל לאתר את נקודת הזיהום באופן מיידי ולקבל על סמך זה החלטה לביצוע - איזה מגופים לסגור ואיזה לפתוח כדי לנתב את גוש הזיהום למקום שלא ישפיע כמו הים למשל".

משרד הבריאות תומך בבדיקות רצופות

ממשרד הבריאות נמסר בתגובה: "חברת וייט ו'טר היא חברה פרטית המפתחת מכשירים לבדיקות מים. החברה הציגה בפני המשרד את מכשירם. המשרד תומך בבדיקות רצופות של מי השתייה מכל הסוגים. כבר היום ישנם בהרבה מערכות מים בבדיקות רצופות לכלור נותר ולעכירות. כמו כן, בתקנות החדשות הנמצאות על שולחן הכנסת תהיה חובה (בפעם ראשונה) במערכות גדולות ורגישות לבדיקות רצופות. ביחס לבדיקות חיידיקים רציפות עדיין אין בשוק מכשירים אמינים שעברו אישור מחלקת המעבדות ולכן איננו מחייבים בבדיקות כאלה בתקנות. כיום נעשות בבדיקות מיקרוביאליות בתדירות גבוהה, חלק מהן אף מדי יום".

רוצה לקבל את כל המבזקים של צחמערב לסולרי שלך? לחץ כאן